

USNESENÍ

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Emilie Štěpánkové a soudců JUDr. Věry Oravcové, Ph.D. a Mgr. Ivana Šindlera ve věci

žalobce: **K[redacted] H[redacted]**, narozený dne [redacted]
bytem [redacted]
zastoupený advokátem Mgr. Michalem Bernáškem
sídlem náměstí Republiky 30, 301 00 Plzeň

proti
žalovaným: **1. O[redacted] P[redacted]**, narozená dne [redacted]
bytem [redacted]
2. O[redacted] S[redacted], narozená dne [redacted]
bytem [redacted]
obě zastoupené advokátem JUDr. Jaroslavem Vovsíkem
sídlem Malá 6, 301 00 Plzeň

o určení dědického práva

o odvolání žalobce a žalovaných proti usnesení Okresního soudu v Tachově ze dne 3. 2. 2020, č. j. 20 C 123/2017-456

takto:

- I. Usnesení soudu prvního stupně se v části odvoláním napadené, tj. ve výrocích pod bodem I a III, mění tak, že žalované jsou povinny zaplatit žalobci na nákladech řízení před soudem prvního stupně částku 95 112,60 Kč do tří dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám zástupce žalobce Mgr. Michala Bernáška.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Napadeným usnesením soud prvního stupně žalovaným uložil společně a nerozdílně zaplatit náhradu nákladů řízení, a to žalobci ve výši 100 908,60 Kč (výrok I) a státu ve výši 8 843,24 (výrok II) a žalobci uložil nahradit žalovaným náklady odvolacího řízení ve výši 3 388 Kč (výrok III). Výrok o náhradě nákladů řízení žalobce odůvodnil odkazem na § 142 o. s. ř. Neshledal důvody hodné zvláštního zřetele pro aplikaci § 150 o. s. ř. Uvedl, že znalecký posudek znalce MUDr. Hrona měly žalované k dispozici již se žalobou. O zdravotním stavu matky a její nezpůsobilosti závěť učinit tak věděly přinejmenším od počátku soudního řízení. Soud nepřiznal žalobci náhradu za dva úkony právní služby, a to opravu žalobního petitu a návrh na doplnění dokazování ze dne 1. 12. 2017. Žalobce mohl a měl řádně formulovat žalobní petit na určení jeho dědického práva již v podané žalobě a nemůže jít k tíži žalovaných, pokud tak neučinil. Advokátovi může být přiznána odměna za podání žaloby jakožto účelně vynaložený úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. pouze jednou, byť by vadnou žalobu musel k výzvě soudu opravit dalším podáním. To platí i v tomto případě, kdy byl žalobce v usnesení o odkazu soudem v pozůstalostním řízení neúplně, tedy nesprávně, poučen o formulaci

žalobního petitu. Advokátovi jako odborníkovi znalému práva by měla být známa konstantní judikatura k problematice, která je předmětem řízení, ve kterém zastupuje klienta. Podání zástupce žalobce ze dne 1. 12. 2017, kterým navrhl doplnění dokazování listinami, nelze považovat za úkon právní služby, za který by mu náležela odměna. Písemné podání týkající se pouze dokazování nelze pokládat za „písemné podání ve věci samé“ ve smyslu § 11 odst. 1 písm. d) advok. tarifu, a proto za tento úkon odměna nepřísluší. Navíc náklady na tento úkon by nebyly ani vynaloženy účelně, když důkazy mohly být navrženy v průběhu jednání. Náklady řízení žalobce ve výši 100 908,60 Kč představují zaplacený soudní poplatek ve výši 2 000 Kč, odměna za 17 úkonů právní služby po 2 500 Kč, 17 režijních paušálů po 300 Kč, cestovné za cesty osobním automobilem k jednáním soudu, a to zástupce žalobce ve výši 3 860 Kč a žalobce ve výši 1 554 Kč, náhrady za promeškaný čas na cestě za 15 půlhodin po 100 Kč a za přestávku při jednání dne 22. 11. 2017 za 2 půlhodiny po 100 Kč, DPH 21%, náhrada nákladů na znalecký posudek znalce MUDr. Hrona podle § 151 odst. 2 o. s. ř. ve výši 10 841,60 Kč (25,6 hodin po 350 Kč + 21% DPH) a zaplacené zálohy ve výši 3 000 Kč na výslech znalce a ve výši 20 000 Kč na revizní znalecký posudek. Výrokem III soud přiznal žalovaným náhradu nákladů řízení o odvolání do nákladů řízení v rozsudku ze dne 12. 8. 2019, č. j. 20 C 123/2017-399, a to odměnu za 1 úkon právní služby ve výši 2 500 Kč, 1 režijní paušál ve výši 300 Kč a DPH.

2. Proti výrokům I a III usnesení podal žalobce včasné odvolání, ve kterém namítal, že opravou petitu ze dne 1. 12. 2017 (kterou jako úkon právní služby neúčtuje) uvedl svůj žalobní návrh do souladu s usnesením soudního komisaře obsahujícím výzvu k podání žaloby. Není vinou žalobce, že přesto byla formulace petitu vadná. Prvoinstanční soud měl takovou vadu rozpoznat a žalobce o formulaci petitu poučit. Žalobce provedl opravu petitu až na základě výzvy okresního soudu plynoucí z usnesení odvolacího soudu ze dne 9. 8. 2018, č. j. 11 Co 101/2018-261, tudíž mu přísluší náhrada vynaložených nákladů. Návrh na doplnění dokazování žalobce učinil co nejdříve po jednání, na němž byla vyslechnuta svědkyně P., ihned jak měl k dispozici dokumenty k prokázání nevěrohodnosti svědkyně. Žalobce neměl zájem na prodlužování řízení, proto učinil návrh na doplnění dokazování písemně s dostatečným předstihem před dalším jednáním, aby se soud a protistrana mohli s navrhovanými důkazy seznámit. Žalobce s odkazem na § 11 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb. a judikaturu Vrchního soudu v Praze a Ústavního soudu nesouhlasil s tím, že návrh na doplnění dokazování není možné považovat za úkon právní služby, za který by mu náležela odměna. Pokud jde o náklady na zpracování znaleckého posudku, § 151 odst. 2 věta čtvrtá o. s. ř. není v souladu s čl. 36 odst. 1 a čl. 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, a proto žalobce navrhl, aby odvolací soud podal návrh dle § 64 odst. 3 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, na zrušení cit. ustanovení. Uvedené ustanovení ve spojení se zákonem č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, a prováděcí vyhláškou č. 36/1967 Sb. zavádí cenový rozsah za zpracování znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, který je v dnešní době pro objednatele posudku nedosažitelný. Počet znalců z tohoto odvětví je nedostatečný, znalci jsou časově velice vytíženi, čemuž odpovídá i účtovaná cena za vypracování posudku. Je nemožné získat takovýto znalecký posudek za cenu 100 až 350 Kč/hod. Částka účtovaná MUDr. Hronem je běžná a jedná se o účelně vynaložené náklady, neboť bez jejich vynaložení by žalobce znalecký posudek nemohl nechat zpracovat.
3. Žalované napadly včasným odvoláním výrok I usnesení, ve kterém namítaly, že soud přiznal žalobci náhradu za vyjádření na č. l. 67, 87, 129, 259 a 301, aniž by uvedl, proč tato vyjádření považuje za účelná. Strohé odůvodnění, že se jedná o přípravu na jednání ve smyslu § 114a o. s. ř. neobstojí. Skutečnosti důležité pro rozhodnutí mají být uváděny při jednání a není obvyklé předkládat písemné stanovisko, které bude přednášeno při jednání. Vyjádření ze dne 29. 11. 2017 není účelné, když je procesní povahy a toliko žádá, aby nebyl důkaz navržený protistranou povolen. Soud dále neměl přiznat neprokázané náklady za cesty žalobce k soudu osobním automobilem, měl přiznat výdaje v rámci hromadné dopravy.
4. Odvolací soud přezkoumal podle § 212 a násl. o. s. ř. napadené výroky o nákladech řízení, přihlédl k odvoláním, a aniž musel nařídít jednání (§ 214 odst. 2 písm. e) o. s. ř.), dospěl k závěru,

že jsou splněny podmínky pro změnu rozhodnutí.

5. V přezkoumávané věci byl žalobce ve věci zcela úspěšný, a má proto podle zásady procesního úspěchu ve věci ve smyslu § 142 odst. 1 o. s. ř. právo na náhradu vynaložených nákladů řízení. Soud prvního stupně přitom dospěl ke správnému závěru, že okolnosti případu nebylo možno zohlednit jako okolnosti hodné zvláštního zřetele ve smyslu § 150 o. s. ř.
6. I když má účastník řízení právo na náhradu nákladů řízení v plné výši, smí mu soud přiznat jen náhradu těch nákladů, které byly potřebné k účelnému uplatňování nebo bránění práva. Žalobce byl v řízení zastoupen advokátem, má proto především právo na náhradu odměny za zastoupení advokátem, a to za každý úkon právní služby, který byl potřebný k účelnému uplatňování nebo bránění práva. Soud prvního stupně v souladu se závazným právním závěrem odvolacího soudu v jeho předchozím zrušovacím rozhodnutí, na který lze pro stručnost odkázat, zástupci žalobce správně nepřiznal odměnu za úkon právní služby, spočívající v opravě nesprávně formulovaného žalobního petitu v žalobě. Soud prvního stupně rovněž správně nepřiznal žalobci náhradu za podání jeho zástupce ze dne 1. 12. 2017, kterým navrhl doplnění dokazování listinami k prokázání nevěrohodnosti svědkyně P. V tomto případě nelze toto písemné podání týkající se pouze dokazování s ohledem na jeho povahu a účel pokládat za úkon obdobný „písemnému podání ve věci samé“ ve smyslu § 11 odst. 1 písm. d), odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátního tarifu), a proto za tento úkon odměna nepřisluší. Náklady na tento úkon by nebyly ani vynaloženy účelně, když důkazy mohly být navrženy při jednání.
7. Pokud jde o náhradu nákladů řízení žalobce za další úkony právní služby, odvolací soud se neztotožnil se závěrem soudu prvního stupně, že žalobci náleží náhrada za sepis vyjádření jeho zástupce ze dne 20. 10. 2017 (č. l. 87), kterým vyslovil souhlas s předložením zdravotnické dokumentace a vyjádřil se k podmínkám provedení revizního znaleckého posudku, a ze dne 29. 11. 2017 (č. l. 129), kterým se vyjadřoval k přípustnosti důkazu znaleckým posudkem, který si nechaly zpracovat žalované, neboť tato procesní stanoviska mohl zástupce žalobce přednést při jednání a jejich písemná vyhotovení tedy nebyla potřebná k účelnému uplatňování práva. Naopak podání zástupce žalobce ze dne 1. 9. 2017 (č. l. 67), kterým před prvním jednáním ve věci replikoval vyjádření žalovaných k žalobě, ze dne 2. 5. 2018 (č. l. 259), kterým se vyjádřil k odvolání žalovaných proti rozsudku ve věci, a ze dne 30. 7. 2019 (č. l. 2019), kterým se na výzvu soudu vyjádřil k reviznímu posudku, odvolací soud shodně se soudem prvního stupně považoval za úkony právní služby potřebné k účelnému uplatňování práva v rámci zjišťování stanovisek účastníků ve věci ze strany soudu.
8. Soud prvního stupně dále nepochybil, pokud žalobci v souladu s ustanovením § 151 odst. 2 věty čtvrté o. s. ř. přiznal náhradu nákladů na vypracování znaleckého posudku znalce MUDr. Hrona nikoli v celém rozsahu smluvní odměny, kterou za posudek zaplatil (46 646 Kč za 25,6 hodin po 1 500 Kč + DPH), nýbrž pouze ve výši odměny 350 Kč za jednu hodinu práce v souladu s § 17 odst. 2, 3 zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, a § 16 prováděcí vyhlášky č. 37/1967 Sb. Soud prvního stupně pouze pochybil při výpočtu odměny, pokud v souladu s § 24 cit. vyhlášky nezapočetl poslední započatou hodinu znalecké činnosti jako celou. Odměna znalce tedy měla být správně celkem 11 011 Kč (tj. 26 hodin po 350 Kč + 21 % DPH). Náklady na znalecký posudek předložený účastníkem řízení podle § 127a o. s. ř. lze tedy považovat za účelně vynaložené pouze v rozsahu odměny, kterou by uhradil soud v pozici zadavatele znaleckého posudku, kdy žalobce mohl v řízení navrhnout k důkazu vypracování znaleckého posudku soudem ustanoveným znalcem. Odvolací soud se přitom neztotožnil s názorem žalobce, že právní úprava § 151 odst. 2 věty čtvrté o. s. ř. je v rozporu s ústavním pořádkem, a neshledal proto důvod k podání návrhu podle § 64 odst. 3 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu.
9. Konečně soud prvního stupně ani nepochybil, pokud žalobci přiznal náhradu cestovních výdajů za cesty osobním automobilem zn. Renault k jednáním soudu z místa jeho bydliště ve , kdy tyto náklady byly žalobcem účelně vynaloženy na zajištění jeho přítomnosti při jednáních soudu, přičemž žalobce doložil v kopii technický průkaz tohoto automobilu (č. l. 216).

10. Pokud jde o další žalobci přiznané náklady řízení, odvolací soud pro stručnost v podrobnostech zcela odkazuje na odůvodnění napadeného usnesení, když jeho nesprávnost v této části ani účastníci nenamítali.
11. Náklady řízení žalobce v dané věci tedy sestávají z mimosmluvní odměny za 15 úkonů právní služby podle § 7 bodu 5, § 9 odst. 3 a § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb. (tj. převzetí zastoupení, podání žaloby a dalších písemných podání, účast na jednáních a vyjádření k odvolání proti rozsudku), určené sazbou 2 500 Kč, tj. odměna celkem 37 500 Kč, dále z paušální náhrady hotových výdajů za 15 úkonů právní služby po 300 Kč podle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky, náhrad cestovních výdajů za cesty k jednáním soudu osobním automobilem zástupce žalobce ve výši celkem 3 860 Kč a žalobce ve výši celkem 1 554 Kč podle § 13 odst. 4 cit. vyhlášky, náhrad za promeškaný čas na cestě za 3 půlhodiny po 100 Kč a při přerušení jednání za 2 půlhodiny po 100 Kč podle § 14 cit. vyhlášky, náhrady za 21 % daň z přidané hodnoty z odměny, hotových výdajů (včetně cestovních výdajů) a náhrad za promeškaný čas zástupce žalobce podle § 137 odst. 3 o. s. ř., náhrady nákladů na znalecký posudek znalce MUDr. Hrona ve výši 11 011 Kč, záloh na provedení důkazů ve výši celkem 23 000 Kč a zaplaceného soudního poplatku ve výši 2 000 Kč, tj. celkem 95 112,60 Kč.
12. Vzhledem ke shora uvedenému odvolací soud rozhodnutí soudu prvního stupně ve výrocích o náhradě nákladů řízení mezi účastníky změnil podle § 220 o. s. ř. tak, že žalovaným uložil nahradit žalobci náklady řízení v celkové výši 95 112,60 Kč, přičemž v dané věci nebyly podle zásady procesního úspěchu ve věci splněny podmínky pro to, aby žalobci bylo ukládáno nahradit žalovaným náklady odvolacího řízení.
13. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 2 s použitím § 224 odst. 1 o. s. ř. Každá ze stran byla v odvolacím řízení úspěšná jen částečně, a proto odvolací soud právo na náhradu nákladů odvolacího řízení nepřiznal žádnému z účastníků.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není odvolání ani dovolání přípustné.

Plzeň 18. května 2020

JUDr. Emilie Štěpánková v. r.
předsedkyně senátu